Beantwoording van de gestelde vragen tijdens de begrotingsbehandeling Asiel en Migratie voor het jaar 2027

Vragen van het lid Westerveld, E.M. (PRO)

Vraag (1):
Vindt de minister het eerlijk mensen in de wachtrij te plaatsen die voor 12 juni een aanvraag hebben ingediend? Wat is mogelijk met betrekking tot gezinnen en kinderen die voor 12 juni aanvraag hebben gedaan eerder te behandelen (kinderen).

Antwoord:
Een goede implementatie van het Pact en werking ervan in alle EU-landen, waarbij voldaan wordt aan de nieuwe beslistermijnen, is van belang voor het versterken van de beheersbaarheid van asielmigratie naar Nederland. Het uitgangspunt is dan ook het structureel bijhouden van de beslistermijnen van nieuwe asielaanvragen vanaf 12 juni 2026. Ik ben me er daarbij van bewust dat dit betekent dat mensen die voor 12 juni 2026 een aanvraag hebben ingediend langer moeten wachten op de behandeling van hun aanvraag en dat dit ook voor gezinnen met kinderen veel betekent. Om die reden is door de IND een plan van aanpak opgesteld voor een verantwoorde behandeling van de asielaanvragen die zijn ingediend voor 12 juni 2026. Uw kamer is hierover geïnformeerd per brief van 5 juni 2026.

Voor niet begeleide minderjarigen geldt dat deze buiten de categorieën van het plan van aanpak vallen en vanwege hun bijzondere kwetsbaarheid net als voorheen met prioriteit worden behandeld. Verder worden opvolgende aanvragen waarbij kinderen betrokken zijn met voorrang behandeld naar aanleiding van de motie Van Zanten. Gezinnen met kinderen worden binnen het plan van aanpak niet geprioriteerd. Het zou de effectieve werking van de versnelling kunnen belemmeren, als de IND ook deze groep met prioriteit zou moeten behandelen, naast overlastgevende asielzoekers en niet begeleide minderjarigen. De aanpak is immers gestoeld op de operationele winst die alleen valt te behalen bij een meer groepsgewijze benadering waarbinnen de IND manoeuvreerruimte behoudt. Een nieuwe afwijking hiervan kan de kans verkleinen dat de afgesproken 3 jaar een haalbaar doel blijft.

Vraag (2):
Wat is het concrete plan wat betreft kinderen op de Silja? Hoe lang verblijven deze kinderen op de Silja? Is daar een maximale termijn voor en klopt het ook dat het contract dit jaar afloopt?

Antwoord:
Over het algemeen brengen noodopvanglocaties vaker veiligheidsrisico’s voor kinderen met zich mee. Het onlangs verschenen OVV rapport laat dit ook zien. In mijn brief van 16 november aan de Kamer heb ik daarom aangegeven welke maatregelen getroffen gaan worden, hetgeen uitgewerkt wordt in een plan van aanpak voor het verbeteren van de situatie en veiligheid van kinderen in de noodopvang. Dit plan van aanpak wordt in april 2027 aan uw Kamer verzonden.

Het kabinet hecht er waarde aan om zo snel mogelijk tot voldoende kwalitatief hoogwaardige opvangplekken te komen en doet dat middels uitvoering van de Spreidingswet.

Met een uitvoeringsscan wordt in kaart gebracht welke mogelijkheden er zijn om het verblijf van kinderen in de noodopvang te beperken en welke gevolgen dit met zich meebrengt. De huidige hoge bezettingsgraad, het tekort aan geschikte reguliere opvangcapaciteit en de afhankelijkheden van

procedures, doorstroom, huisvesting en vertrek beperken de mogelijkheden om kinderen op korte termijn naar reguliere opvang over te plaatsen.

De uitvoeringsscan brengt daarom zowel de mogelijkheden als de grenzen daarvan in beeld. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de benodigde opvangcapaciteit, de gevolgen voor andere bewoners en kwetsbare groepen, eventuele verhuizingen, de continuïteit van onderwijs en zorg, de benodigde personele inzet en bestaande bestuursovereenkomsten.

Los daarvan is het belangrijk om ook in ketenverband te kijken welke maatregelen mogelijk zijn om de duur van verblijf te verkorten en kwaliteit ten aanzien van kinderen in de opvang te verbeteren. De gemiddelde verblijfsduur van de huidige groep 0-17 jarigen op de Silja is 164 dagen. Er is op dit moment geen maximale duur op de Silja te bepalen, aangezien dit samenhangt met andere factoren. De huidige bestuursovereenkomst met de gemeente loopt tot 31 januari 2028.

Vraag (3):
Is de minister het eens dat de spreidingswet noodzakelijk is om het verhuizen van kinderen in de noodopvang te stoppen?

Antwoord:
Ja. Om ervoor te zorgen dat er voldoende kwalitatief hoogwaardige opvangcapaciteit wordt gerealiseerd, kiest dit kabinet voor het bestendigen van de Spreidingswet. Zodra de Spreidingswet volledig gaat renderen, wordt op termijn noodopvang afgebouwd en zullen er minder verhuizingen nodig zijn, ook voor kinderen. Dat neemt niet weg dat zo lang gemeenten niet (volledig) voldoen aan hun wettelijke taak, noodopvang noodzakelijk blijft.

Vraag (4):
Wanneer komt er een reactie van de minister op de uitspraak van de RvS dat minister meer rekening moet houden met kinderen in de asielprocedure?

Antwoord:
Ik ga ervan uit dat wordt gedoeld op de uitspraken van de Afdeling van 1 juli dit jaar over de afsluitende regeling ‘kinderpardon’.

De uitspraken van 1 juli wijken af van de tot nu toe gehanteerde lezing van de EHRM-rechtspraak (m.n. het arrest Butt van 4 december 2012,
ECLI:CE:ECHR:2012:1204JUD004701709). De Afdeling lijkt bovendien, bijvoorbeeld in een latere uitspraak van 11 september jl. ((ECLI:NL:RVS:2026:5373), nuance aan te brengen op het wegen van de banden die kinderen met Nederland hebben opgebouwd tijdens onrechtmatig verblijf. Ook moet de Afdeling in enkele lopende kinderpardonzaken nog haar oordeel geven. Dat wacht ik af. Ondertussen geeft de IND uitvoering aan de individuele 1 juli-uitspraken in die zaken die aanleiding gaven voor die uitspraken. Daarbuiten wordt door de IND een zaakspecifieke aanpak gehanteerd die recht doet aan de 1 juli uitspraken.

Vraag (5):
Wil de minister met collega's van VWS zorgen dat hulp aan deze kinderen beter wordt?

Antwoord:
Kinderen in de asielopvang verdienen, net als alle andere kinderen in Nederland, toegang tot volwaardige, passende gezondheidszorg en jeugdzorg. Voor deze kinderen geldt dan ook dat zij

grotendeels meedraaien in het reguliere jeugdzorg en gezondheidszorgsysteem en dezelfde zorg ontvangen. De uitdagingen in het zorgstelsel, zoals wachttijden en personeelstekorten, gelden daarom ook voor de mensen in de asielopvang.

Uit recente rapporten, waaronder het OVV rapport, blijkt dat de toegang tot passende gezondheidszorg en jeugdzorg, en de continuïteit van zorgtrajecten onder druk kan staan door de huidige opvangsituatie en de daaruit voortkomende verhuizingen van kinderen. Dit is onacceptabel. Daarom zet ik me er samen met het ministerie van VWS en betrokken ketenpartners voor in om de toegang tot zorg te verbeteren voor kinderen in de opvang. Dit doe ik onder meer door professionals in de opvang en zorg beter toe te rusten om transitiemomenten van kinderen soepeler te laten verlopen, bijvoorbeeld bij een verhuizing, om zo de toegang tot en continuïteit van zorg te waarborgen.

Ik blijf samen met het ministerie van VWS zoeken naar mogelijkheden om, binnen de huidige opvangcontext, te garanderen dat kinderen de zorg krijgen waar zij recht op hebben.

Vraag (6):
De financiering voor betere psychosociale hulp voor kinderen is niet structureel geborgd. Waarom wordt dit niet geborgd?

Antwoord:
In mijn brief van 16 november jl. heb ik uw Kamer laten weten dat voor de periode 2028 tot en met 2031 € 9 miljoen per jaar beschikbaar is voor psychosociale ondersteuning. Daarmee kan de psychosociale zorg worden uitgebreid.

Met deze financiering wordt samen met het COA en andere betrokken organisaties uitgewerkt hoe bovengenoemde inzet op zoveel mogelijk locaties waar kinderen verblijven, beschikbaar kan komen.

Vraag (7):
Oproep: Zorg voor een alternatief voordat Veldzicht sluit.

Antwoord:
Als het gaat om de afbouw van de zorgverlening aan COA-doelgroep in Veldzicht, werken we aan de opbouw van een volwaardig alternatief. Daarbij werken we constructief samen met alle betrokken partijen, zoals de Nederlandse GGZ en het COA. We blijven monitoren of COA-bewoners die beveiligde psychiatrische zorg nodig hebben, een passende plek krijgen. Uw Kamer wordt voor de kerst over de laatste stand van zaken geïnformeerd.

Vraag (8):
De gemeente Utrecht en Arnhem hebben een integrale aanpak ontwikkeld. Wat kan de minister doen om deze gemeente beter te ondersteunen?

Antwoord:
Sinds september is een landelijke casustafel operationeel met de gemeente Utrecht als koplopergemeente en in samenwerking met de VNG, om overlast en criminaliteit van rondtrekkende vreemdelingen, waaronder Syrische jongeren, aan te pakken. Het doel van deze aanpak is om casusregie te voeren op deze mobiele, complexe doelgroep. Gemeenten werken samen met COA, IND, DTenV, Nidos, de ketenmariniers, politie en het Openbaar Ministerie aan passende interventies om overlast terug te dringen en de veiligheid in de openbare ruimte te vergroten. De gemeente Utrecht zorgt als koplopergemeente dat andere gemeenten ondersteund worden in hun lokale aanpak. Zowel de gemeente Utrecht als de gemeente Arnhem ontvangen aanvullende financiering ter ondersteuning aan hun lokale aanpak van het ministerie.

Om gemeenten te ondersteunen in (lokale) aanpak van overlast door asielzoekers wordt er een budget beschikbaar gesteld voor (gedeeltelijke) financiering van lokale maatregelen door middel van een decentrale uitkering. Deze financiering geeft gemeenten de mogelijkheid om zelf te bepalen welke maatregelen het beste bij hun problematiek past. In mei 2026 is circa € 13 mln. toegekend om gemeenten te faciliteren in het nemen van lokale maatregelen in de aanpak van overlast. Voor 2027 wordt de aanvraagronde in november opengesteld. Zie in dit verband ook de Kamerbrief van 16 november jl. inzake Voortgang aanpak overlastgevende asielzoekers.

Vraag (9):
De regering stelt mensenrechten te waarborgen met betrekking tot de terugkeerhub in Rwanda. Welke garanties zijn er? Op welke manier verzekert Nederland zich ervan dat het internationaal recht in Rwanda wordt nageleefd?

Antwoord:
De samenwerking moet voldoen aan het EU- en internationaal recht, inclusief de waarborg op non-refoulement: migranten mogen niet terug worden gestuurd naar een land waar zij het risico lopen om vervolgd te worden. Dit is voor Nederland van groot belang, daarom zal er aanvullend op het sluiten van een MoU gewerkt worden aan een bilateraal verdrag met Rwanda. Een verdragsbasis biedt namelijk de mogelijkheid juridisch verbindende verplichtingen aan te gaan en is daarmee een sterkere basis dan een MoU voor de waarborgen ten aanzien van de mensenrechten van de betrokken personen. Ook zal er nauw worden samengewerkt met internationale organisaties, onder andere voor het realiseren van onafhankelijke rapportage. Deze rapportage zal gericht zijn op de naleving van de overeenkomst die gesloten is voor de terugkeerhub, indien Rwanda of een van de EU lidstaten zich niet aan de overeenkomst houdt zal dit hieruit naar voren komen en geadresseerd worden.

Vraag (10):
Welke onafhankelijke organisaties en ngo’s krijgen toegang tot de uitgeprocedeerde asielzoekers en mogen deze organisaties ook daadwerkelijk kritiek uiten op het regime?

Antwoord:
Er wordt gesproken met IOM en UNHCR over zowel operationele ondersteuning als mogelijkheden voor onafhankelijke monitoring. Indien dit leidt tot afspraken over samenwerking zullen deze onafhankelijke organisaties toegang krijgen tot de vreemdelingen die worden overgedragen naar de terugkeerhub. De onafhankelijkheid van organisaties, zoals UNHCR en IOM, betekent ook dat zij zelf de afweging maken hoe zij zich verhouden tot en uitlaten over een regime.

Vraag (11):
Wordt het memorandum of understanding eerst aan de Kamer voorgelegd voordat deze wordt getekend?

Antwoord:
Het sluiten van een MoU is in de regel geen aangelegenheid waarover voorafgaande instemming van de Kamer wordt gevraagd en valt binnen de uitvoerende bevoegdheden van het kabinet. Het MoU zal dan ook niet aan de Kamer worden voorgelegd voor dat deze wordt getekend. De Kamer zal uiteraard op de hoogte worden gehouden van nieuwe ontwikkelingen.

Vraag (12):
Wat zijn de kosten per uitgezette asielzoeker? Is dat tijd/geld en moeite die gestoken kan worden in het maken van betere afspraken met landen van herkomst en zorgen voor perspectief/begeleiding

van mensen? Wat is de verantwoordelijkheid van Nederland vanaf het moment dat mensen landen in Rwanda?

Antwoord:
De kosten van de terugkeerhub zijn onderdeel van de nadere uitwerking met Rwanda en de kopgroep van EU lidstaten. Hierbij geldt in ieder geval dat er eerst ingezet wordt op een *proof of concept* fase, het zal gaan om kleine aantallen en het is een investering om aan te tonen dat het model werkt waarna het in Rwanda en mogelijk ook in andere landen kan worden opgeschaald.
De inzet van terugkeer naar het land van herkomst van afgewezen asielzoekers blijft de primaire inzet. Er wordt daarbij ingezet op het maken van afspraken met landen van herkomst en het zorgen voor perspectief en begeleiding van mensen. De terugkeerhub doet hier niet aan af. De terugkeerhub biedt een alternatieve oplossing voor vreemdelingen waarbij terugkeer naar het land van herkomst juist niet gerealiseerd kan worden.

De juridische verantwoordelijkheid van Nederland eindigt op het moment dat de overdracht naar Rwanda is afgerond. Wel is er aandacht voor het feit dat we een nieuw model opzetten en de vreemdelingen mogelijk ondersteuning nodig hebben. Daarom zet Nederland, samen met de kopgroep van EU lidstaten, in op het bieden van onder andere integratie ondersteuning. De nadere details hieromtrent zullen de komende periode verder worden uitgewerkt. Ook zal er nauw worden samengewerkt met internationale organisaties, onder andere voor het realiseren van onafhankelijke rapportage om een met voldoende waarborgen omkleedde terugkeerhub in Rwanda te realiseren. Het doel is om zorgvuldig te werk te gaan en met de terugkeerhub bij te dragen aan een menswaardig migratiemodel.

Vraag (13):
Wil de minister initiatieven zoals het openzetten van pastorieën en kerken voor opvang ondersteunen?

Antwoord:
Ik ondersteun het initiatief van de gezamenlijke kerken en draag het een warm hart toe. De tijdelijke plekken in o.a. pastorieën en kerken worden door het Rijk bekostigd via financiering door het COA. Het is mooi om te zien dat kerken op deze manier statushouders, die dus al weten dat ze in Nederland blijven, wegwijs willen maken in hun toekomstige gemeente. Dat versnelt de integratie en ontlast het COA, waar op dit moment circa 16.400 statushouders in de opvang verblijven.

Vragen van het lid Asten, R.J van (D66)

Vraag (14):
Kan de minister toezeggen dat we toewerken naar een stelsel met meer kleinere aanmeldlocaties?

Antwoord:
Ter Apel staat al langere tijd onder druk als enige aanmeldlocatie. Om Ter Apel te ontlasten is de wens om meerdere kleine aanmeldlocaties of delen van het aanmeldproces elders te realiseren.
Er wordt met de ketenpartners gesproken over hoe aanvullende aanmeldlocaties te realiseren. Eerder zijn er gesprekken met gemeenten geweest met gemeenten hierover, maar die hebben toentertijd nog niet geleid tot aanvullende aanmeldlocaties.

Vraag (15):
Wanneer wordt de inzet van extra politiecapaciteit in Ter Apel gerealiseerd?. Gisteren is hier een motie over aangenomen.

Antwoord:
In samenspraak met de minister van Justitie en Veiligheid ga ik dit jaar in gesprek met de politie en lokale gezagen over de wijze waarop er voor de lange termijn structurele politiecapaciteit wordt gefaciliteerd. Op dit moment vindt de inzet van de Koninklijke Marechaussee voor de algemene politietaak plaats in bijstand aan de politie, onder gezag van de burgemeester. De inzet vindt dus niet plaats voor de grenspolitietaak waar ik als Minister van Asiel en Migratie het gezag voor ben.

Conform de Politiewet kan de Koninklijke Marechaussee enkel bijstand verlenen aan de Politie als hier een verzoek voor wordt ingediend door het gezag. Dit verzoek is voor de handhaving van de openbare orde gedaan en dit heeft de Minister van Justitie en Veiligheid, in afstemming met de Minister van Defensie en mij, ingewilligd. Deze inzet wordt regelmatig geëvalueerd. Wel is in het Coalitieakkoord afgesproken om in overleg met politie, Justitie en Veiligheid en lokaal gezag uitwerking te geven hoe structureel hogere politie-inzet mogelijk gemaakt kan worden voor gemeenten met een aanmeldcentrum binnen het politiebestel en welke keuzes dit vraagt.

Vraag (16):
Deelt de minister de opvatting van D66 dat we de komende periode extra stappen moeten zetten op de samenwerking met het VK? En welk contact heeft hij hierover met zijn Engelse collega?

Antwoord:
Nederland werkt reeds nauw samen met het Verenigd Koninkrijk (VK) op het gebied van migratie, onder meer in de Calais Group die zich richt op de migratie-uitdagingen in het Kanaal. Ook binnen de Europese Unie wordt gewerkt aan het versterken van de migratiesamenwerking, bijvoorbeeld via het Kanaalactieplan dat de Europese Commissie dit jaar heeft gepubliceerd. Nederland is voorstander van het verdiepen van de EU-samenwerking met het VK op migratiegebied; het kabinet bepleit dit onder meer tijdens de JBZ-Raad en in aanloop naar de EU-VK-top. Daarnaast is het kabinet, zowel politiek als ambtelijk, doorlopend in gesprek met haar Britse *counterparts*. Het kabinet moedigt het aan als het VK haar asielsysteem nauwer wil aansluiten bij de voorzieningen onder het Pact.

Vraag (17):
Terugkeerhub: Aantal onderdelen zijn essentieel waaronder duidelijke mensenrechtenclausules zodat

bij eventuele schendingen van de afspraken de overeenkomst direct kan worden beëindigd; onafhankelijk en doorlopend toezicht duidelijke inbedding van parlementaire controle en goede waarborgen voor onafhankelijke rechtsbescherming. Ik hoor graag van de minister of hij deze onderdelen kan toezeggen voor de verdere uitwerking.

Antwoord:
Het uitgangspunt is dat een overeenkomst enkel wordt getroffen met een land waar de internationale mensenrechtennormen en beginselen overeenkomstig het internationale recht, met inbegrip van het beginsel van non-refoulement, inzake de vreemdelingen die vanuit de EU in dit kader worden uitgezet, in acht worden genomen. Deze verplichtingen maken onderdeel uit van de overeenkomst.[1] Er zal nauw worden samengewerkt met internationale organisaties, onder andere voor het realiseren van onafhankelijke rapportage. Deze rapportage zal gericht zijn op de naleving van de overeenkomst die gesloten is voor de terugkeerhub. Indien Rwanda of een van de EU lidstaten zich niet aan de overeenkomst houdt zal dit hieruit naar voren komen en geadresseerd worden.
De Kamer zal op de hoogte gehouden worden van nieuwe ontwikkelingen en rapportages vanuit het onafhankelijk mechanisme dat hiertoe wordt opgezet.
De migrant zal een verblijfsrecht ontvangen voor Rwanda dat met voldoende waarborgen is omkleed met onder andere toegang tot onderwijs, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg en het recht.

[1] Ingevolge artikel 14(1) jo 14(2)(c) van Verordening 2026/2280 (Terugkeerverordening)

Vraag (18):
Kan de minister ingaan op de rol van OM en UNHCR bij het monitoren van de randvoorwaarden van terugkeerhubs in Rwanda? We moeten ook openstaan voor de signalen van andere maatschappelijke organisaties die in Rwanda actief zijn. Kan de minister toezeggen te kijken naar welke rollen we hen kunnen geven?

Antwoord:
Op dit moment zijn we met de EU kopgroep en Rwanda in gesprek met zowel IOM en UNHCR over de rol die zij kunnen innemen. Voor IOM zet Nederland in op operationele samenwerking voor o.a. de faciliteit voor eerste opvang en integratie ondersteuning. Onafhankelijke rapportage is ook van groot belang, hiervoor ziet Nederland een mogelijke rol voor UNHCR. Deze gesprekken worden nog afgrond en vormen onderdeel van de nadere uitwerking.

Ik onderschrijf het belang van de kennis en expertise van verschillende maatschappelijke organisaties op dit terrein. Signalen van deze organisaties zullen mee worden genomen bij de nadere uitwerking van de terugkeerhub.

Vraag (19):
Kan de minister aangeven of hij voorstander is van een dergelijke go-and-see regeling?

Antwoord:
Als onderdeel van de bredere inzet op de doorstroom en terugkeer van Syrische asielzoekers heb ik reeds verzocht om in samenwerking met de keten te laten onderzoeken welke rol een zogeheten '*go and see visit*' van Syrische vreemdelingen met een tijdelijke vergunning kan betekenen in het proces naar permanente terugkeer. De afbakening van deze doelgroep is bewust gekozen omdat het wringt om personen die zich nog in de asielprocedure bevinden een '*go and see visit*' te laten maken zonder dat dit betrokken wordt bij de beoordeling van de asielaanvraag. Op dit moment betreft dit een verkenning van de juridische mogelijkheden en de evt. vorm die dit kan krijgen maar nog geen toezegging dat er daadwerkelijk '*go and see visits*' zullen komen. Ik hoop uw Kamer Q1 2027 te

informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en of dergelijke reizen inderdaad een mogelijkheid zijn.

Vraag (20):
Kan er op alle noodopvanglocaties psychosociale zorg worden gerealiseerd? En waarom wordt er hiervoor geen structurele financiering in de kostprijs berekend?

Antwoord:
In mijn brief van 16 november jl. heb ik uw Kamer laten weten dat er voor de periode 2028 tot en met 2031 € 9 miljoen per jaar beschikbaar is voor psychosociale ondersteuning. Daarmee kan de psychosociale zorg worden uitgebreid.

Met deze financiering wordt samen met het COA en andere betrokken organisaties uitgewerkt hoe bovengenoemde inzet op zoveel mogelijk locaties waar kinderen verblijven, beschikbaar kan komen.

Het meenemen in de kostprijs van het COA betekent dat de kostprijs moet worden opgehoogd. Daarvoor zijn op dit moment geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Vraag (21):
Is de minister het met mij eens dat het verstandig is opvang door gemeenten zelf te laten organiseren en hier een voorschot op te doen? Onder de streep bespaart dit geld, omdat we zo noodopvang kunnen afbouwen. Is de Minister bereid te kijken wat de begroting technisch nodig heeft om die investering vooruit in kleinschalige opvang mogelijk te maken?

Antwoord:
Met de opgave uit de spreidingswet is er bij gemeenten ook meer behoefte om de opvangopgave in te vullen door middel van kleinschalige opvang. Er zijn diverse soorten van kleinschalige opvang, voor AMV, geëxploiteerd door het COA en locaties die worden geëxploiteerd door gemeenten. De exploitatie via gemeenten is in de vorm van Duurzame Gemeentelijke Opvang (DGO). De financiering loopt via het COA. Het is ook mogelijk om via de Doelgroep Flexibele Regeling (DFR) een aanvraag te doen voor deze vorm van opvang inclusief bevoorschotting.

Bij kleinschalige locaties, volledig geëxploiteerd door het COA, zijn er diverse knelpunten waardoor het niet altijd mogelijk is om deze te openen. Het COA, ministerie en de VNG brengen de knel- en verbeterpunten in kaart met inbegrip van oplossingsrichtingen zodat gemeenten beter gefaciliteerd worden bij een voorkeur voor kleine opvang. Uw Kamer zal in Q1 van 2027 per brief geïnformeerd worden over de uitkomst hiervan.

Vragen van het lid Vondeling, M. (PVV)

Vraag (22):
De KMar inzet Ter Apel is maar beperkt. Welke boodschap geeft de minister hiermee af aan de inwoners van Ter Apel?

Antwoord:
In Ter Apel wordt veel overlast ervaren en dat heeft zijn weerslag op de gemeente. Naar aanleiding van de ambitie in het Coalitieakkoord is afgesproken om in overleg met politie, Justitie en Veiligheid en lokaal gezag uitwerking te geven hoe structureel hogere politie-inzet mogelijk gemaakt kan worden voor gemeenten met een aanmeldcentrum binnen het politiebestel en welke keuzes dit vraagt.
Het bijstandsverzoek vanuit de gemeente Westerwolde geeft aan dat dit ook noodzakelijk is. Dit verzoek is ingediend via de procedures die hiervoor gelden, wanneer de politie niet of onvoldoende in staat is de dienstverlening te leveren. Conform de Politiewet heeft de Minister van Justitie en Veiligheid in overeenstemming met mij het verzoek ingewilligd. Het signaal dat daarmee wordt afgegeven is dat de KMar er staat wanneer dat nodig is.

Vraag (23):
Waarom wegen de rechten van criminele asielzoekers zwaarder dan de rechten van onze eigen inwoners?

Antwoord:
Het beleid van dit kabinet is erop gericht om enerzijds bescherming te bieden aan wie daarvoor in aanmerking komt en anderzijds stevig op te treden tegen (ernstige) criminaliteit.
Bij crimineel gedrag door asielzoekers past het Openbaar Ministerie lik-op-stuk toe. Bij voorkeur wordt de zaak direct afgedaan. Indien concreet zicht is op uitzetting, prevaleert dat. Of de inzet van (super)snelrecht en directe tenuitvoerlegging van de sanctie (vaak een gevangenisstraf) mogelijk is, hangt af van de omstandigheden en is aan de officier van justitie.
De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) toetst na een (onherroepelijke) strafrechtelijke veroordeling altijd of de asielvergunning kan worden geweigerd of ingetrokken.

Vraag (24):
Ziet de minister in dat de enige manier om deze waanzin te stoppen het sluiten van de grenzen en het invoeren van een absolute asielstop is?

Antwoord:
Nog los van onze verantwoordelijkheid om mensen te beschermen die voor vervolging hebben te vrezen, is een algehele asielstop juridisch niet mogelijk. Dit neemt niet weg dat het kabinet zich hard inzet op maatregelen om de instroom van asielzoekers omlaag te brengen, inclusief een stijging van het vertrek van degenen die niet mogen blijven. Dit doen we via het Europese spoor, met als voorbeeld de invoering van het Europese Asiel- en migratiepact met als essentieel onderdeel de buitengrensprocedure, waarin snel onderscheid wordt gemaakt tussen kansarme en kansrijke asielaanvragen. Dit doen we via de samenwerking met andere Europese en niet-Europese landen, waarvan de recente afspraken over een terugkeerhub in Rwanda een voorbeeld zijn. En dit doet het kabinet via nationale maatregelen, waarvoor het kabinet wijst op de onlangs aangenomen Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring en het onlangs in consultatie gebrachte wetvoorstel Strafbaarstelling Terugkeerfrustreerders. Via al deze sporen blijft het kabinet zich inzetten op aanvullende maatgelen waar nodig en mogelijk.

Vraag (25):
Vliegende teams, consultants, staan gemeenten bij bij de inrichting van asielopvang. Wanneer stopt

de minister met het subsidiëren van deze consultants, vluchtelingenwerk en andere dure activistische clubs?

Antwoord:
Het ondersteuningsteam asiel (OTA) van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) is opgericht om gemeenten te ondersteunen bij praktische vraagstukken rondom de realisatie van asielopvang. Het OTA is opgericht als gevolg van protesten en onrust rondom verschillende asielopvanglocaties. De aanleiding voor de oprichting was de constatering dat gemeenten bij de realisatie van asielopvang regelmatig te maken krijgen met complexe bestuurlijke, juridische en maatschappelijke vraagstukken. Vooral kleine gemeenten beschikken niet altijd over de middelen om deze vraagstukken zelfstandig te beantwoorden. Met hulp van het OTA kunnen gemeenten snel beschikken over de benodigde kennis en ervaring, bijvoorbeeld op het gebied van openbare orde en veiligheid, communicatie met inwoners, participatie en de praktische inrichting van asielopvanglocaties.

Ook VWN vervult een rol in de migratieketen waarbij zij door het aanbieden van spreekuurvoorzieningen op opvanglocaties het COA en de IND ontlast. Daarmee hebben zij een toegevoegde waarde voor gemeenten en organisaties in de migratieketen. Ik zie dan ook geen noodzaak om de subsidie te stoppen. Wel blijf ik de besteding van deze subsidie(s) monitoren en evalueren.

Vraag (26):
Voorzitter erkent de minister dat door dit beleid waarbij iedereen hier asiel aan kan vragen en er niemand wordt geweigerd het criminele systeem van mensensmokkel juist in stand wordt gehouden

Antwoord:
Het kabinet is het ermee eens dat het businessmodel van mensensmokkelaars doorbroken moet worden. Daarbij zet het kabinet onverminderd in op het aanpakken van mensensmokkelnetwerken; dit doen we op migratieroutes buiten Europa, binnen het Schengengebied en aan onze landsgrenzen. Het kabinet wil daarnaast vooroplopen in de versterking van het mondiale migratie- en asielsysteem. Als onderdeel hiervan wordt verkend waar het internationale vluchtelingenrecht verder gemoderniseerd kan en moet worden. De inzet op terugkeerhubs en andere innovatieve oplossingen zijn de eerste stappen in het realiseren van het vergezicht waarbij asielaanvragen buiten de EU ingediend en afgehandeld kunnen worden. Daarmee doorbreken we het verdienmodel van mensensmokkelaars.

Vraag (27):
Kan de minister uitleggen welke boodschap hij aan de inwoners van Ter Apel afgeeft die dag en nacht worden geterroriseerd?

Antwoord:
In Ter Apel wordt veel overlast door asielzoekers ervaren. De aanpak van overlast heeft mijn onverminderde aandacht. Onlangs ben ik op werkbezoek geweest in Ter Apel en ben ik in gesprek gegaan met inwoners en ondernemers. Er ligt met een nationale aanpak een stevig pakket aan landelijke en lokale maatregelen om overlast te voorkomen en aan te pakken

Specifiek voor Ter Apel zijn er ook maatregelen getroffen voor de inwoners en ondernemers. Het gaat o.a. om de schaderegeling, extra beveiliging in de winkels en de inzet van boa’s uit de flexpool boa’s. Onlangs heeft de gemeente bijstand ontvangen van de KMAR voor extra handhaving en toezicht.

Ook ben ik in gesprek om invulling te geven aan de ambitie in het coalitieakkoord voor een hogere structurele politie inzet in gemeenten met een aanmeldcentrum. Daarnaast zet COA in op het

verdelen van kansarme asielzoekers over het land. Tot slot wordt de mogelijkheid verkend om een extra VTL te openen.

Vraag (28):
Gaat de minister ervoor zorgen dat de statushouder die een woning weigert per direct opvang wordt uitgezet en voor geen enkele woning meer in aanmerking komt?

Antwoord:
Bij het weigeren van een woning start het COA een zogeheten woningweigeringsprocedure waarbij met betrokkenen in gesprek wordt gegaan om de reden van de weigering te achterhalen en te beoordelen of deze gegrond is. In het merendeel van de gevallen is de reden voor weigering ongegrond en aanvaardt de betrokkene alsnog de woning. Indien betrokkenen volharden in de woningweigering wordt direct de verstrekking van onder andere eet- en leefgeld beëindigd en wordt de aanzegging gedaan om de opvang te verlaten. Indien aangewezen wordt een ontruimingsprocedure en waar nodig een gerechtelijke procedure opgestart. De statushouder moet in dit geval ook zelf op zoek naar een woning. Afgezet tegen het totaalaantal gehuisveste vergunninghouders volhardt uiteindelijk een minimaal aantal vergunninghouders in de woningweigering en wordt bij een nog kleiner aantal overgegaan tot ontruiming.

Vraag (29):
Klopt het dat er een pilot is in de gevangenis in Ter Apel waarbij veroordeelde criminele vreemdelingen mogen meedoen aan re-integratie activiteiten?

Antwoord:
De PI Ter Apel houdt zich bezig met een pilot ‘regie afdeling’ binnen de gevangenismuren. Het betreft hier geen activiteiten gericht op werk. De gedetineerden doen dus geen re-integratie activiteiten in de Nederlandse maatschappij maar wel terugkeer activiteiten naar land van herkomst.

In deze proef krijgen 36 geselecteerde gedetineerden met een beperkt risico meer zelfstandigheid. Gedetineerden mogen overdag zelfstandig gebruikmaken van de recreatieruimte en hun eigen dagindeling vormgeven. Alleen gedetineerden die op basis van vastgestelde risicocriteria verantwoordelijkheid aankunnen, komen in aanmerking. Er gelden duidelijke afspraken over respectvol gedrag en er is een strikt nultolerantiebeleid voor drugs en geweld. Het gaat hier dus om meer zelfstandigheid binnen de muren van de PI.

In de PI Ter Apel zit de doelgroep Vreemdeling In Strafrecht (VRIS). Na het uitzitten van de strafperiode keren gedetineerden door tussenkomst van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) terug naar land van herkomst.

Vraag (30):
Hoe kan het dat een land als Oostenrijk met de instroom van 700 tot 800 asielzoekers per maand geen bijdrage hoeft te leveren aan het solidariteitsmechanisme van het EU-pact terwijl Nederland met diezelfde aantallen per week wel moet opdraaien voor die rekening?

Antwoord:
De Commissie berekent op basis van de data van de afgelopen vijf jaar of er sprake is van een significante migratiesituatie in een Lidstaat.
De Commissie concludeert in het jaarverslag van 6 november jl. dat het totaal aantal aanvragen in Oostenrijk het afgelopen jaar is gedaald ten opzichte van de vorige verslagperiode.
Desondanks hebben de totale aantallen aanvragen en de daaruit voortvloeiende positieve beslissingen in de afgelopen vijf jaar zo veel druk veroorzaakt dat er in Oostenrijk nog steeds sprake is van een significante situatie.

Vraag (31):
Wanneer is de minister van plan het geld voor grensbewaking niet in de EU te steken voor de buitengrenzen maar dit geld te gebruiken voor onze eigen grensbewaking?

Antwoord:
De middelen voor de Koninklijke Marechaussee worden besteed aan een breed palet aan maatregelen voor de bewaking van de eigen grenzen. Er wordt al extra geïnvesteerd op het gebied van grensbewaking. Hiervoor is de brede grens claim toegekend. Dit is zowel gericht op extra grenswachters als materieel en technische/innovatieve oplossingen. We investeren dan ook in de bewaking van de eigen buitengrenzen, net als in het toezicht aan de binnengrenzen. De aanpassing van het kader voor geïntensiveerd Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV), zoals ik heb toegelicht in mijn brief aan uw Kamer d.d. 24 september jl., en de inzet van de KMar in het kader van het Europees Asiel- en Migratiepact zijn hier voorbeelden van. Daarbij hecht ik eraan te benadrukken dat ook voor Nederland een stevige bewaking van de Europese buitengrenzen van groot belang is om illegale migratie en grensoverschrijdende migratiecriminaliteit, zoals mensensmokkel, te voorkomen.

Vraag (32):
Gaat de minister vandaag nog tegen de Europese Commissie zeggen dat Nederland geen cent meer gaat betalen aan het pact?

Antwoord:
Nee, het Pact is noodzakelijk voor het functioneren van het EU-asiel en migratiesysteem en daarmee voor meer grip op migratie in Nederland. Het gaat onder andere om het adequaat implementeren van de grensprocedure en het tegengaan van secundaire migratie door het uitvoeren van de AMbV-overdrachten. Wanneer lidstaten zich niet aan de AMbV-overdrachtsregels houden, hoeven andere lidstaten geen solidariteitsbijdrage te leveren. Dit mechanisme zorgt ervoor dat de balans van het Pact intact blijft. Het is daarom positief dat de Commissie in haar laatste jaarverslag ook die koppeling maakt, en ruimte biedt voor de mogelijkheid van verantwoordelijkheidscompensaties.
Hier zal het kabinet ook op inzetten.

Vragen van het lid Ellian, U. (VVD)

Vraag (33):
Gaat de minister iets doen met de herbeoordeling van Syriërs?

Antwoord:
De twee prioriteiten van de IND liggen momenteel bij enerzijds het beslissen binnen de termijnen van het Pact en anderzijds het wegwerken van de openstaande aanvragen conform het plan van aanpak. Ik heb met de IND afgesproken dat zij in kaart brengen hoe de herbeoordelingen kunnen worden ingericht. Ook richt de IND een herbeoordelingsunit in. Aan de hand van het ambtsbericht zal ik bezien of er daadwerkelijk tot herbeoordelen overgegaan kan worden. Mocht hier voorts uitkomen dat er additionele middelen voor nodig zijn zal dit betrokken worden bij het reguliere financiële besluitvormingsmoment.

Vraag (34):
De terugkeerhub Rwanda biedt maar 100 plekken. Waarom niet meer?

Antwoord:
Er wordt voorzien dat de opvangfaciliteit voor eerste aankomst zal voorzien in 100 plekken. De migrant zal hier slechts tijdelijk verblijven en vervolgens doorstromen naar huisvesting. Er kunnen dus meer dan 100 migranten naar de terugkeerhub.
Ook is van belang dat in de eerste fase wordt ingezet op *proof of concept*. De inzet is om aan te tonen dat het terugkeerhub model werkt binnen de (internationale) juridische kaders en ook uitvoerbaar is, alvorens er opgeschaald wordt.

Vraag (35):
Graag inzetten om vrijwillige terugkeer Syrië stimuleren. Het voorstel is een tijdelijke regeling uit te werken door 10.000 euro te bieden en dit te koppelen aan een Europees inreisverbod. Hoe kijkt de minister hier tegenaan?

Antwoord:
De DTenV kent op dit moment al vergoedingen bij vrijwillige terugkeer. In het verleden is er een tijdelijke regeling geweest waarbij Syriërs een vergoeding van € 5.000 euro konden krijgen. Daar is door circa 660 Syriërs gebruik van gemaakt. Ik ben bereid om het verzoek van de heer Ellian nader te bekijken. Een inreisverbod kan niet worden opgelegd aan mensen die vrijwillig en binnen de vertrektermijn vertrekken. In de uitwerking zal ik ook aandacht besteden aan eventuele ongewenste effecten die van een hogere financiële prikkel kunnen uitgaan. De besluitvorming over een grootschalige regeling betrek ik bij de reguliere besluitvormingsmomenten.

Vraag (36):
Als de Minister de Terugkeerhubs zo belangrijk vindt, dan vraag ik hem om werk te maken van Artikel 3 en 8 EVRM en aan de slag te gaan met een interpretatief protocol. Anders kan het stranden bij de rechter.

Antwoord:
Het Clingendael rapport[1] bevestigt dat innovatieve oplossingen mogelijk zijn binnen verdragen, onder andere binnen het EVRM, zolang deze voldoen aan de mensenrechtelijke standaarden. Dit geldt ook voor de terugkeerhub. Dit is tevens bevestigd in de Chisinau verklaring.[2] Hierin wordt het recht van lidstaten tot innovatieve vormen van samenwerking met derde landen, waaronder een terugkeerhub, expliciet erkend als mogelijkheid binnen het EVRM. Nederland ziet de verklaring van Chisinau als een belangrijk interpretatiemiddel, waarmee door eenieder rekening dient te worden

gehouden bij de uitleg van het EVRM.

[1] Grenzen verleggen, 16 februari 2026

[2] Raad van Europa, Chisinau Declaration, aangenomen door het Comité van Ministers op 15 mei 2026.

Vraag (37):
Overlast; Zes procent van de COA bewoners zijn betrokken bij meer dan vijf incidenten in sfeer van strafrecht. 6700 unieke personen. Hoezo zijn die nog in Nederland? Als je vijf betrokken bent bij vijf incidenten als asielzoeker, ben je toch niet welkom meer in Nederland. Kan de minister mij uitleggen waarom deze getallen zo ver uit elkaar liggen?

Antwoord:
COA-medewerkers registreren de incidenten die plaatsvinden op de opvanglocaties. Incidenten kunnen van verschillende aard zijn en worden door COA ook als zodanig vastgelegd. Geregistreerde incidenten zijn echter niet altijd strafbare feiten. Als een asielzoeker betrokken is bij vijf of meer agressie- en/of geweldsincidenten op een COA-locatie of overlastgevend gedrag vertoont met grote tot zeer grote impact op medewerkers, medebewoners en/of omgeving, komt een asielzoeker op de Top-X lijst zodat de asielketen de persoon in beeld heeft en gerichte interventies kan inzetten.
Voor het intrekken of weigeren van een verblijfsvergunning asiel is vereist dat er tenminste één (onherroepelijke) veroordeling is wegens een ernstig misdrijf of een bijzonder ernstig misdrijf. Daarom kan, als sprake is van meerdere incidenten die niet als strafbaar feit kwalificeren, niet worden overgegaan tot intrekking of weigering van de verblijfsvergunning asiel.

Vraag (38):
30 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van overlastgevende asielzoekers. Er zijn al bijna 7000 asielzoekers die betrokken zijn bij meer dan 5 incidenten. Wat voor extra's gaat de minister doen om overlast tegen te gaan?

Antwoord:
Overlast en criminaliteit door een deel van de asielzoekers zetten de veiligheid op straat en in de opvang onder druk en raken medewerkers in de keten, inwoners en ondernemers. Daarom versterkt dit kabinet de aanpak van overlastgevend en strafbaar gedrag.

Dit doet het Kabinet onder andere door:

- Snel te beslissen in asielprocedures en veroordelingen tijdens de procedure zwaarder mee te laten wegen in het besluit op de asielaanvraag.
- Asielzoekers die op de zogeheten top-x-lijst staan strenger aan te pakken en daarbij meer rekening te houden met recidive.
- In te zetten op terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers die overlast veroorzaken.
- Lik-op-stuk beleid toe te passen in de openbare ruimte.
- Naar aanleiding van de ambitie in het Coalitieakkoord is afgesproken om in overleg met politie, Justitie en Veiligheid en lokaal gezag uitwerking te geven hoe structureel hogere politie-inzet mogelijk gemaakt kan worden voor gemeenten met een aanmeldcentrum binnen het politiebestel en welke keuzes dit vraagt.
- Tevens is de inzet van dit kabinet om het aantal verscherpte toezichtlocaties uit te breiden. Vanaf 2027 wordt ook structureel 6 miljoen euro beschikbaar gesteld voor deze uitbreiding. Bestuurlijke bereidheid om de uitbreiding te faciliteren, blijft daarbij onmisbaar.

Een volledig overzicht van alle maatregelen rondom de aanpak van overlastgevende asielzoekers, als ook de stand van zaken, is terug te lezen in de Kamerbrief 'voortgang aanpak overlastgevende asielzoekers' die op 16 november jl. naar de Tweede Kamer is gestuurd.

Vraag (39):
Top X-lijst: 1240 vreemdelingen gaan we inspanningen op leveren. Waarom zijn deze mensen nog hier?

Antwoord:
De meeste vreemdelingen staan op de Top X-lijst vanwege incidenten bij het COA. Daarbij geldt dat er verschillende type incidenten zijn, die naar gelang de aard van het incident niet altijd leiden tot strafrechtelijke vervolging. In zulke gevallen zullen overlastgevers niet snel voldoen aan de strengere criteria die de jurisprudentie op grond van de Kwalificatierichtlijn stelt aan het weigeren of intrekken van een asielvergunning. Door deze groep goed in beeld te brengen, is op lokaal niveau wel een geïntensiveerde, individuele aanpak mogelijk met als doel het verminderen en stopzetten van overlastgevend gedrag.
Het kabinet zal er alles aan doen om het verblijfsrecht te
weigeren of in te trekken van asielzoekers of statushouders die misdrijven begaan. De IND kan de verblijfsvergunning asiel weigeren of intrekken op grond van openbare orde indien de vreemdeling (onherroepelijk) is veroordeeld voor een (bijzonder) ernstig misdrijf.

Vraag (40):
Kan de minister extra inzet van de Koninklijke Marechaussee realiseren bij Ter Apel?

Antwoord:
Op dit moment vindt de inzet van de Koninklijke Marechaussee voor de algemene politietaak plaats in bijstand aan de politie, onder gezag van de burgemeester. De inzet vindt dus niet plaats voor de grenspolitietaak waar ik als Minister van Asiel en Migratie het gezag voor ben.

Conform de Politiewet kan de Koninklijke Marechaussee enkel bijstand verlenen aan de Politie als hier een verzoek voor wordt ingediend door het gezag. Dit verzoek is voor de handhaving van de openbare orde gedaan en dit heeft de Minister van Justitie en Veiligheid, in afstemming met de Minister van Defensie en mij, ingewilligd. Deze inzet wordt regelmatig geëvalueerd.

Ik zal in samenspraak met de Minister van Justitie en Veiligheid nog dit jaar in gesprek gaan met de politie en het lokaal gezag over de wijze waarop voor de lange termijn structurele politiecapaciteit kan worden gefaciliteerd. Daarnaast zal ik, waar mogelijk, in gesprek gaan met de lokale gezagen om aandacht te vragen voor de verdeling van politiecapaciteit op korte termijn, onder andere vanuit de investeringen vanuit het kabinet voor 'meer agenten in de wijk.'

Vraag (41):
In België worden Dublinclaimanten niet meer opgevangen en dat wordt daar in de wet geregeld, kan de minister dit niet instellen voor NL?

Antwoord:
Uit de Opvangrichtlijn volgt dat Dublinclaimanten weliswaar geen aanspraak hebben op een aantal voorzieningen van die richtlijn, maar dat aan hen wel basale voorzieningen moeten worden geboden. Dus het op straat zetten van deze groep is niet mogelijk. In Nederland wordt aan deze groep onderdak geboden in onderdakvoorzieningen waar een versoberd regime geldt. Navraag bij Belgische autoriteiten leert dat deze groep, net als in Nederland, niet op straat wordt gezet maar onderdak wordt geboden in specifieke centra.

Vraag (42):
Hoe kijkt de Minister naar de overlast die wordt veroorzaakt door Oekraïners en welke handvatten kan de Minister de gemeenten bieden t.a.v. deze groep?

Antwoord:
Het is onder Europese wetgeving niet mogelijk om ontheemden definitief de toegang tot de opvang te ontzeggen en van basisvoorzieningen te onthouden. Gemeenten hebben verschillende mogelijkheden om tegen overlast op te treden, waaronder het opleggen van maatregelen en het (tijdelijk) overplaatsen van overlastgevende bewoners naar een andere opvanglocatie. Vanuit gemeenten komt daarnaast regelmatig de wens terug om ontheemden uit de reguliere opvanglocaties te halen en in een soberder, op overlastgevers gerichte, locatie onder te brengen. Voor gevallen waarbij sprake is van ernstige verslavings-, gedrags- en/of ggz-problematiek, waardoor begeleiding op de reguliere opvang ontoereikend is, gebeurt dit reeds in de vorm van een Bijzonder Begeleide Opvanglocatie (BBO). In samenwerking met het Leger des Heils is er een model ontwikkeld voor deze locaties, waar ontheemden kleinschalig kunnen worden opgevangen en intensief worden begeleid. De eerste BBO is in september jl. geopend in Ermelo. Gemeenten kunnen, eventueel gezamenlijk, specifieke opvangvoorzieningen realiseren. Dat hoeven gemeenten niet alleen te doen. Net zoals dat voor andere locaties geldt, kan het Rijk ook de financiering voor overlastlocaties met een regionale functie dragen. Voor dit type locaties is maatwerk mogelijk, waarbij per locatie wordt bekeken wat nodig en passend is. Denk bijvoorbeeld aan locaties met meer intensieve begeleiding, kleinere schaal of meer beveiliging. De komende tijd zal in samenwerking met de VNG worden bezien hoe het Rijk hier verder bij kan ondersteunen zodat meer van dergelijke opvangplekken gerealiseerd kunnen worden.

Vraag (43):
Ter illustratie: de hoeveelheid Dublinclaimanten die niet worden overgenomen in 2026 nog steeds het dubbele is van degenen die wel worden overgenomen. Kan de minister inkijk geven in hoe hij nu gesprekken ervaart met andere Europese landen over de overname van dublinclaimanten?

Antwoord:
De overdrachten onder AMbV (Dublin) zijn een cruciaal onderdeel van het Pact. Het kabinet ziet voorzichtige voortuitgang. Na jaren van stilstand is dit een belangrijke positief signaal, maar we zijn er nog niet.
Het Pact heeft een mechanisme ingebouwd om verantwoordelijkheid en solidariteit in balans te houden. Wanneer lidstaten zich niet aan de AMbV-overdrachtsregels houden, hoeven andere lidstaten geen solidariteitsbijdrage te leveren.
De Commissie als hoedster van de verdragen ziet daar ook op toe, en ik zie daar veel inzet van de Commissie. Maar er wordt ook breed erkend dat we nog niet de gewenste resultaten hebben. Nederland en andere gelijkgezinde lidstaten zoals Duitsland steunen de Commissie in het uitoefenen van haar rol als hoedster van de verdragen en roepen haar hier continu toe op.
In dit kader worden ook goede en kritische gesprekken gevoerd met Italië en Griekenland.

Vraag (44):
De Minister heeft aangegeven dat de 140.000 aanvragen van Oekraïners in behandeling zullen worden genomen. Dit is een ondoenlijke zaak. We gaan toch eerst de Syriërs herbeoordelen en terugsturen? Kan de minister hier duidelijkheid op geven?

Antwoord:
Op 16 november heb ik u per brief geïnformeerd over de uitspraak van het Hof van 1 oktober 2026 in de zaak Jilin en hoe hier uitvoering aan wordt gegeven. Bij die uitwerking houd ik rekening met de grote opgave waar de IND al voor staat en de afspraken die met de IND zijn gemaakt. Dit betekent dat

de prioriteit van de IND ligt bij het beslissen binnen de termijnen van het Pact en het wegwerken van de openstaande aanvragen conform het plan van aanpak. Aan deze prioritering wordt geen afbreuk gedaan.

De IND zal de behandeling van de aan de RTB gekoppelde asielaanvragen daarom gefaseerd en binnen de beschikbare capaciteit ter hand nemen. De IND zal daarbij starten met het behandelen van de asielaanvragen waarin een beroep niet tijdig beslissen is ingesteld. Vanwege de beperkte capaciteit en geprioriteerde behandeling van andere asielaanvragen gaat het daarbij vooralsnog om beperkte aantallen.

Aan de hand van het ambtsbericht Syrië zal ik bezien of er daadwerkelijk tot herbeoordelen overgegaan kan worden. Indien ja, geldt ook t.a.v. het herbeoordelen van verleende vergunningen aan Syrische vreemdelingen voornoemde prioritering. Ik heb met de IND afgesproken dat zij in kaart brengen hoe de herbeoordelingen kunnen worden ingericht. Ook richt de IND een herbeoordelingsunit in. Aan de hand van het ambtsbericht zal ik bezien of er daadwerkelijk tot herbeoordelen overgegaan kan worden. Mocht hier voorts uitkomen dat er additionele middelen voor nodig zijn zal dit betrokken worden bij het reguliere financiële besluitvormingsmoment.

Vraag (45):
Migratiepartnerschappen: 30 miljoen voor uitgetrokken. Wat kunnen we ervan verwachten? Zet het in voor terugkeer van Syriërs.

Antwoord:
De beschikbare middelen voor de partnerschappen worden ingezet voor de bevordering van de samenwerking met partnerlanden op het gebied van terugkeer en het tegengaan van irreguliere migratie naar Europa en Nederland. Dit loop via de Taskforce internationale migratie die we samen met BZ hebben. Hier selecteren we de meest prioritaire migratie landen. Met al deze landen maken we afspraken over irreguliere migratie en ook vaak over terugkeer. Om dat mogelijk te maken steunen we projecten op het gebied van het opbouwen van asielsystemen, het verbeteren van grensmanagement en het tegengaan van mensenhandel en mensensmokkel. Uiteraard is Syrië een van de belangrijkste partnerschapslanden waar we in investeren. Tegelijkertijd is het juist zaak om met alle migratielanden afspraken te maken om de instroom te beperken en de terugkeer te verbeteren.

Vraag (46):
Iedere asielzoeker die via Schiphol het land binnenkomt hoort hier per definitie niet te zijn. Hoe komt het dat het kabinet desondanks volhoudt dat niet meer mogelijk is dan het nu doet, zeker in verhouding tot andere Europese lidstaten?

Antwoord:
Passagiers die naar Schiphol reizen aan de toegangsvoorwaarden moeten voldoen, bijvoorbeeld het hebben van een geldig visum met toerisme als reisdoel. Hier moeten luchtvaartmaatschappijen op grond van de Vreemdelingenwet op controleren voorafgaand aan het vertrek uit land van herkomst. Desondanks komt het inderdaad voor dat vreemdelingen die wel aan de toegangsvoorwaarden voldoen alsnog bij aankomst asiel aanvragen. Het kabinet zet in op een breed scala aan maatregelen om dit te voorkomen.

In de aanvraagprocedures voor het Schengenvisum wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken kritisch gekeken naar het risico op misbruik. Op het moment dat vreemdelingen asiel verzoeken terwijl zij transiteren, kan de Minister van Buitenlandse Zaken een luchthaventransitvisum instellen voor vreemdelingen van een bepaalde nationaliteit.

Daarnaast wordt in Europees verband gewerkt aan het European Travel Information and Authorisation System (ETIAS), waarbij voorafgaand aan de reis het risico op illegale migratie wordt meegewogen. Op basis hiervan wordt bepaald of een reisautorisatie wordt afgegeven, zodat het risico op asiel gewogen kan worden voorafgaand aan de reis.

Ook zet Nederland Immigration Liaison Officers (ILO's) in op belangrijke buitenlandse luchthavens. Zij adviseren luchtvaartmaatschappijen over reisdocumenten om te voorkomen dat reizigers zonder de juiste papieren naar het Schengengebied worden vervoerd.

Vragen van het lid Ceulemans, S. (JA21)

Vraag (47):
Wat gaat de minister doen om korte metten te maken met de overlast in Emmen?

Antwoord:
De gemeente Emmen heeft in 2026 een financiële bijdrage ontvangen voor het nemen van lokale maatregelen middels de decentrale uitkering. De decentrale uitkering is bestemd voor lokale maatregelen voor de aanpak van overlast door asielzoekers. Gemeenten bepalen zelf welke maatregelen het beste aansluiten bij de lokale situatie. Bijvoorbeeld de inzet van boa's, bodycams, extra cameratoezicht of het organiseren van extra sport en activiteiten. In 2027 kan de gemeente Emmen middels de decentrale uitkering wederom een aanvraag voor financiering indienen.

De gemeente Emmen krijgt daarnaast vanuit het ministerie 8 toezichthouders van de straattoezichtteams voor de inzet in Nieuw- Weerdinge, het stationsgebied en het centrum van Emmen en op station Zuid. Het ministerie financiert verder 6 boa's voor de inzet in Nieuw – Weerdinge, het stationsgebied en het centrum van Emmen. Er wordt ook een extra dienstauto voor de boa's bekostigd, zodat zij zich makkelijk kunnen verplaatsen. Het ministerie financiert ook particuliere beveiligers die in de nacht in het dorp Nieuw – Weerdinge 7 dagen per week worden ingezet.

Daarnaast kan de gemeente Emmen samen met het basisteam van de politie bij AVIM een verzoek indienen om aan te sluiten bij inzet op hotspots en bij controles.

Vraag (48):
In 2028 zijn er 96.000 extra asielopvangplekken nodig met een kostenplaatje van 5,5 miljard euro. Maar nog altijd zijn de aanvullende instroom beperkende maatregelen waarin het coalitie en regeerakkoord notabene naar wordt verwezen nog altijd in de verste verte niet te bekennen. Waarom niet?

Antwoord:
Zoals afgesproken in het coalitieakkoord wordt de Spreidingswet uitgevoerd om te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van asielopvang over gemeenten.
Eind februari 2026 is de capaciteitsraming van de Spreidingswet met een indicatieve verdeling per gemeente gepubliceerd, waarmee de tweede cyclus van de wet is gestart. Deze raming is gebaseerd op het toen laatste bekende capaciteitsbesluit van het COA en de MPP 2025. Het aantal van 88.000 is het verwachte aantal benodigde opvangplekken voor de huidige wetscyclus.

De MPP-prognoses op instroom, doorstroom en uitstroom zijn een belangrijk monitoringsinstrument om te kijken naar de ontwikkelingen en of aanvullende maatregelen genomen moeten worden of moet worden bijgestuurd.

De doelstelling van dit kabinet is om op het vlak van migratie de instroom te beperken, fatsoenlijke opvang waarin mensen meedoen te realiseren en terugkeer van mensen die hier niet mogen blijven te verhogen. De eerste resultaten hiervan worden op termijn zichtbaar. Het kabinet kiest voor een substantiële versnelling bij de IND in de afhandeling van openstaande asielaanvragen[1]. Daarnaast is sprake van een nieuwe asielprocedure als gevolge van het Europese en Asiel- en Migratiepact (hierna: Pact). Er worden meer zaken afgewezen, wat leidt tot een hogere toestroom en voorraden van beroepszaken bij de Rechtspraak alsmede tot meer terugkeerzaken bij de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV).
Momenteel blijft de druk op de asielopvang hoog en de verwachting is dat er tijd nodig is voordat de ingezette (procedurele) maatregelen effect sorteren.

Op basis van de MPP 2026 heeft het COA hun vorige capaciteitsbehoefte herijkt. Deze herijking geeft aan dat er sprake is van een benodigde behoefte is van 96.000 plekken per 1 januari 2028, waarvan 5.600 amv plekken. Dit is lager dan de inschatting op basis van de vorige MPP. Binnen de capaciteitsbehoefte van het COA wordt uitgegaan van een bezettingsgraad van 91%. De verwachting is dat met de door het kabinet ingezette maatregelen de capaciteitsbehoefte van het COA afneemt.

[1] Kamerstukken II, vergaderjaar 2025/26, 19637, nr. 3566

Vraag (49):
Wat gaat de minister doen aan overlast door zwartrijdende asielzoekers in Emmen, hoe staat het met aansluiting op het RTIC systeem?

Antwoord:
Het toenemende aantal incidenten in het openbaar vervoer zet de sociale veiligheid onder druk. Dit vraagt om een brede aanpak, van preventie tot aan handhaving. Mede naar aanleiding van de op 13 oktober jl. aangenomen moties van lid Ellian en de leden Ceulemans en Goudzwaard, is door de minister van Justitie en Veiligheid in afstemming met de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de minister van Asiel en Migratie besloten om de politie te vragen hoe enkele pilots naar Rotterdams voorbeeld kunnen worden uitgevoerd. Daarbij zal ook naar de vechtdallijn worden gekeken.

Vraag (50):
Uit meerdere Europese lidstaten vindt gedwongen terugkeer plaats. Kortom wij zien eigenlijk geen reden waarom overlastgevende en criminele Oekraïners niet teruggestuurd kunnen worden. Graag een reactie.

Antwoord:
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang van ontheemden die onder de reikwijdte van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming vallen. Deze ontheemden hebben onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming recht op verblijf. Om tijdelijke bescherming te beëindigen op grond van openbare orde moet er sprake zijn van misdrijven en daden als bedoeld in artikel 1F Vluchtelingenverdrag, dan wel van een bijzonder ernstig misdrijf. Zolang de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van toepassing is op een Oekraïner, vindt geen gedwongen terugkeer plaats voor die persoon. Voor personen die niet onder de reikwijdte van de RTB vallen, gelden in principe de algemene procedures en uitgangspunten.

Vraag (51):
JA21 wil dat de 70.000 tijdelijke verblijfsvergunningen Syrië met topprioriteit worden beoordeeld. Wat heeft de minister hiervoor nodig?

Antwoord:
De twee prioriteiten van de IND liggen momenteel bij enerzijds het beslissen binnen de termijnen van het Pact en anderzijds het wegwerken van de openstaande aanvragen conform het plan van aanpak. Ik heb met de IND afgesproken dat zij in kaart brengen hoe de herbeoordelingen kunnen worden ingericht. Ook richt de IND een herbeoordelingsunit in. Aan de hand van het ambtsbericht zal ik bezien of er daadwerkelijk tot herbeoordelen overgegaan kan worden. Mocht hier voorts uitkomen dat er additionele middelen voor nodig zijn zal dit betrokken worden bij het reguliere financiële besluitvormingsmoment.

Vraag (52):
JA21 wil de spreidingswet intrekken, is de minister bereid om gemeenten tot die tijd niet verder omhoog te zetten op de interventieladder en geen asielopvangplekken toe te wijzen aan gemeenten

die dit niet zelf hebben aangeboden?

Antwoord:
Het doel van het interbestuurlijk toezicht is dat gemeenten zelf in staat worden gesteld om alsnog te komen tot de benodigde opvangplekken. In dit toezichttraject staat het vertrouwen in de gemeente en het goede overleg centraal. Pas als gemeenten blijvend weigeren zich in te spannen om te voldoen aan hun wettelijke taak zullen de stappen van de interventieladder worden doorlopen.

Vragen van het lid Boomsma, D.T. (JA21)

Vraag (53):
Terugkeer moet weer de norm worden. Is het kabinet het daarmee eens?

Antwoord:
Terugkeer van personen die geen recht (meer) hebben op verblijf in Nederland is een prioriteit van het kabinet. Uitgangspunt is dat een vertrekplichtige vreemdeling zelfstandig vertrekt uit Nederland.

Wanneer een vertrekplichtige vreemdeling niet zelfstandig vertrekt, komt gedwongen terugkeer in beeld. Het Kabinet zet voortdurend in op het realiseren van meer, zowel vrijwillig als gedwongen, terugkeer. Hiervoor zet het kabinet doorlopend in op het verbeteren van de terugkeersamenwerking met landen van herkomst. Dit doet het Kabinet onder andere door het sluiten van terug- en overnameovereenkomsten met derde landen, het ontwikkelen van migratiepartnerschappen met derde landen en door het nemen van maatregelen in EU-verband tegen derde landen die niet voldoende meewerken aan terugkeer.

Tevens verwacht het kabinet dat de nieuwe terugkeerverordening bijdraagt aan het realiseren van meer gedwongen terugkeer. Zo bevat de terugkeerverordening onder meer nieuwe gronden voor vreemdelingenbewaring en wordt de maximale bewaringsduur verlengd. Ook worden de opties voor terugkeer uitgebreid, onder meer met een solide juridische basis voor een terugkeerhub.

Vraag (54):
Uitspraak Raad van State landenbeleid Syrië over de humanitaire omstandigheden: Hoe wijzigt de RvS de geldende kaders? Asiel hoort te gaan om vervolging en niet om armoede.

Antwoord:
De Afdeling oordeelt in haar uitspraak dat de beoordeling inzake 15c van de Kwalificatierichtlijn (thans Kwalificatieverordening) in het geval van Syrië onvoldoende gemotiveerd is. Tegen de context van Syrië is de grootste wijziging in de beoordeling dat de Afdeling heeft geoordeeld dat de huidige humanitaire situatie in Syrië een voortduring is van het conflict ten tijde van Assad en moet worden betrokken in de beoordeling. Dit is een wijziging ten opzichte van de wijze waarop de situatie in Syrië eerder werd beoordeeld. Meer algemeen oordeelt de Afdeling dat het moment waarop het geweld dat ten grondslag ligt aan de humanitaire omstandigheden plaatsvond en dat de actor door wie het geweld is gepleegd niet zonder meer bepalend zijn in de beoordeling van de mate waarin deze humanitaire omstandigheden betrokken dienen te worden. Het is enkel nodig om vast te stellen dat de actuele situatie in voldoende rechtstreeks verband staat met het willekeurig geweld binnen het gewapend conflict. Op dit specifieke punt wijzigt de Afdeling het bestaande kader.

Ik ben het met u eens dat asiel niet hoort te gaan over humanitaire omstandigheden. Dit volgt uit de Kwalificatieverordening en hogere jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU. Primair van belang in de beoordeling van 15c is de mate van willekeurig geweld. De humanitaire impact van dat willekeurige geweld dient weliswaar betrokken te worden maar is op zichzelf niet bepalend of doorslaggevend voor de uitkomst van deze beoordeling. Dit heeft de Afdeling bevestigd in haar

uitspraak van 11 november jl. Ik heb met in achtneming van de uitspraak van de Afdeling ten aanzien van Syrië opnieuw een beoordeling gemaakt en ben niet tot een andere conclusie gekomen inzake het 15c-beleid voor Syrië.

Vraag (55):
Terugkeerhub; Welke doelgroep, ook Algerijnen? Wanneer eerste personen er heen? Welke voorwaarden stelt Rwanda nu zelf aan Nederland of aan die mensen eisen bijvoorbeeld per persoon toestemming dat ze die eerst moeten geven hoeveel definitief uitgeprocedeerde mensen in de caseload kunnen er nu naartoe? Is er al een uitvoeringstoets gedaan en mogen we dan zien welke andere landen zijn er in de running?

Antwoord:
De kopgroep met EU lidstaten zet in op een *proof of concept* fase, om aan te tonen dat het concept werkt en juridisch houdbaar is. Voor de doelgroep zal de kopgroep inzetten op de overdracht van alleenstaande mannen, waarbij rekening wordt gehouden met individuele kwetsbaarheden of omstandigheden. Nederland zet in deze fase ook in op de overdracht van migranten met landen van herkomst uit de regio van Rwanda, het staat de andere lidstaten vrij hier een andere keuze in te maken.

De aantallen uitzettingen zullen in deze *proof of concept* voor Nederland nog beperkt zijn, mede gelet op de te verwachten juridische procedures. Een uitvoeringstoets, gedetailleerde analyse van de caseload en afspraken met Rwanda over welke vreemdelingen worden toegelaten vormen onderdeel van de nadere uitwerking van de terugkeerhub in Rwanda.

Er worden in EU kopgroep verband ook gesprekken gevoerd met andere landen over een mogelijke terugkeerhub. Openbaarmaking van de landen waarmee gesprekken worden gevoerd kan de voortgang en effectiviteit van deze diplomatieke contacten beïnvloeden. Daarom worden geen nadere mededelingen over de betrokken landen gedaan.

Vraag (56):
Asielopvang verplaatsen naar veilige derde landen: Dit kan sinds het loslaten van het bandencriterium. Wat heeft het kabinet hiertoe tot nu toe voor gedaan?

Antwoord:
Het idee om de opvang en asielprocedure te verplaatsen naar de regio sluit volledig aan bij de ambitie van het kabinet. Het kabinet heeft in het regeerakkoord opgenomen dat het uiteindelijke doel is dat asielaanvragen buiten Europa kunnen worden ingediend en afgehandeld, en dat in Nederland geen asielprocedures meer hoeven worden doorlopen.

Het kabinet is zich ervan bewust dat voor het realiseren van dit model een breed gedragen internationaal draagvlak nodig is. De inzet op het operationaliseren van terugkeerhubs en andere innovatieve oplossingen zijn eerste stappen in het versterken van het mondiale migratie- en asielsysteem. Om dit traject verder vorm te geven host Nederland samen met UNHCR en Kenia, en in nauwe samenwerking met onderzoeksinstituut Clingendael, een zgn. “Global Round Table” op 24-26 november as. De uitkomsten van deze ronde tafel worden door het kabinet verder meegenomen bij het creëren van een samenwerkingsagenda in internationaal verband, om uiteindelijk het vergezicht van het kabinet om asielaanvragen buiten de Unie af te kunnen handelen te realiseren. Met deze agenda beoogt het kabinet verschillende internationale visies, belangen en noden bij elkaar te brengen, waaronder de Nederlandse, om op die manier het mondiale migratie- en asielsysteem te versterken en waar nodig te hervormen.

Vraag (57):
Volgende week is er een conferentie met Clingendael als uitvoering van onze motie over vernieuwing van het asielstelsel. Wat wordt de inzet en mogen we daar de stukken van bekijken. Is de Minister het eens dat asiel geen recht moet zijn maar een gunst?

Antwoord:
De inzet van het kabinet is verwoord in de Kamerbrief over innovatieve oplossingen van maandag jl. Het recht op internationale bescherming is stevig verankerd in diverse internationaal-rechterlijke kaders. Daar tornt het kabinet niet aan.
De inzet voor de rondetafel is onderdeel van het traject dat het kabinet inzet om het vergezicht van het afhandelen van asielaanvragen te realiseren, en het businessmodel van smokkelaars te doorbreken. Als onderdeel hiervan wordt verkend waar het internationale vluchtelingenrecht gemoderniseerd kan en moet worden. Het kabinet kijkt daarom onder andere naar de mondiale afspraken die landen hebben gemaakt over asiel- en migratie, zoals het VN Vluchtelingenverdrag en de daaronder liggende afspraken.
De stukken voor de conferentie zijn niet door Nederland opgesteld, en derhalve niet door Nederland te delen. De conferentie zal worden besloten met een chairs' summary namens Kenia, UNHCR en Nederland. Deze zal worden gepubliceerd.

Vraag (58):
JA21 wil dat er maximaal ingezet wordt op vrijwillige terugkeer, welke kansen ziet het kabinet en waartoe is het kabinet bereid?

Antwoord:
Terugkeer van personen die geen recht (meer) hebben op verblijf in Nederland is een prioriteit van het kabinet. Vrijwillige terugkeer is daarin de meeste gewenste optie. Om dit mogelijk te maken en te stimuleren, kunnen vreemdelingen die Nederland moeten verlaten ondersteuning krijgen bij zowel hun terugkeer en herintegratie in het land van herkomst. Via de inzet van de Dienst Terugkeer en Vertrek, de Internationale Organisatie voor Migratie, Frontex en verschillende non-gouvernementele organisaties wordt hier op ingezet. Naast bijvoorbeeld de bekostiging van vliegtickets en reisdocumenten kunnen vreemdelingen in aanmerking komen voor herintegratieondersteuning tot maximaal € 3.080.

Het kabinet kijkt daarbij naar nieuwe mogelijkheden om de vrijwillige terugkeer te bevorderen. Daarbij wordt ook naar het buitenland gekeken. Om die reden heb ik het Europees Migratie Netwerk (EMN) gevraagd hier onderzoek naar te doen. Ik verwacht de resultaten in de loop van volgend jaar. De uitkomsten daarvan neem ik mee bij de verdere beleidsontwikkeling.

Voor het bereiken van de beleidsdoelstellingen op migratie, waaronder het bevorderen van terugkeer, ontwikkelt het kabinet brede migratiepartnerschappen. Hierbij wordt ingezet op capaciteitsbouw via een brede programmeringsportefeuille maar wordt ook gebruik gemaakt van het brede buitenland instrumentarium (waaronder diplomatie).

Voor het bevorderen van terugkeer zet het kabinet tevens in op het verder ontwikkelen van innovatieve oplossingen, waaronder terugkeerhubs.

Vraag (59):
Het systeem dat jongeren hun gezin verlaten om hier gezinshereniging te claimen moet van tafel. Maar vaak kan terugkeren naar het land van herkomst alleen als er een opvangcentrum in het land van herkomst is. JA21 wil dat Nederland vol inzet op het realiseren van opvangcentra in het land van herkomst in verschillende landen samen met andere Europese landen of samen met de Europese Unie, met daarin ook nationale stappen. Kan de minister hier in voldoen?

Antwoord:
Voordat aan een amv een terugkeerbesluit kan worden opgelegd, moet ingevolge het Unierecht (Terugkeerverordening) worden beoordeeld of in het land van herkomst adequate opvang voor de amv beschikbaar is. Er wordt in beginsel getracht de amv te herenigen met zijn ouder(s) of

familieleden tot in de vierde graad. Als dat niet lukt, wordt bezien of opvang beschikbaar is in een adequate opvangvoorziening.

Het kabinet zet in op het zoveel als mogelijk laten terugkeren van vertrekplichtige amv. Het realiseren van terugkeer van amv is een precair proces, waarbij de rechten van het kind zorgvuldig moeten worden gewaarborgd. Onderdeel van het realiseren van terugkeer van amv is het aanmerken van adequate opvang in het land van herkomst. Hiervoor zijn recent meerdere missies uitgegaan, onder andere naar Marokko, Ethiopië en Irak. Daar waar geen adequate opvang aanwezig is in het land van herkomst, kan gekozen worden om te investeren in het verbeteren van bestaande opvangcentra of opbouw van nieuwe centra. Dergelijke investeringen moeten altijd eerst worden voorafgegaan door terugkeerafspraken over amv.

Vragen van het lid Straatman, J.C.G. (CDA)

Vraag (60):
In Griekenland moet er bij een derde asielaanvraag leges worden betaald. Dit willen wij ook in Nederland. Hoe kijkt de minister hiernaar?

Antwoord:
Griekenland heft leges bij elke opvolgende asielaanvraag. Zover mij bekend, is Griekenland de enige lidstaat die leges heft bij asielaanvragen. De Europese Commissie is kritisch op dit aspect van de Griekse procedure. De kwestie is nog niet behandeld in Europese jurisprudentie.

Wanneer leges worden gevraagd, zal over de rechtmatigheid daarvan geprocedeerd worden en dit kan de snelle afdoening van een kansarme aanvraag belemmeren. Daarnaast bestaat het risico dat wanneer de aanvraag niet inhoudelijk is beoordeeld, dit het terugkeerproces zal vertragen.

Leges voor een asielaanvraag mogen het effectieve toegang tot het asielrecht niet in de weg staan en moeten rekening houden met kwetsbaarheid en draagkracht. Dat wil zeggen dat het bedrag dat aan de leges wordt verbonden, niet zo hoog mag zijn dat deze een drempel vorm voor de indiening, waarmee de meerwaarde naar verwachting erg beperkt is.

Vraag (61):
Is de minister het met het CDA eens om de vreemdelingen in terugkeerbewaring en detentie gewoon leges te laten betalen als zij een reguliere aanvraag doen en wil hij dit aanpassen.

Antwoord:
Het is van belang dat vreemdelingenbewaring of detentie zo kort mogelijk duurt. De terugkeerprocedure en eventuele aanvraagprocedures moeten daarom zo snel mogelijk worden afgerond.

Het klopt dan ook dat vreemdelingen in terugkeerbewaring en detentie geen leges betalen. De reden hiervoor is dat als een vreemdeling vanuit bewaring of detentie een reguliere verblijfsaanvraag indient, deze binnen vier weken beoordeeld moet worden. Als dat niet lukt, moet de bewaring of detentie worden opgeheven.

Door geen leges te heffen, kan direct op de aanvraag worden beslist en kan de uitzetting doorgaan als de aanvraag wordt afgewezen. Als IND eerst een betalingstermijn moet bieden en moet wachten op de betaling van leges loopt de procedure vertraging op. Hiermee bestaat het risico dat de termijn niet gehaald wordt en de bewaring moet worden opgeheven.

Vraag (62):

In Zwitserland krijgen vreemdelingen informatie over vrijwillige terugkeer kort na aankomst. Wat betreft het CDA nemen wij deze praktijk uit Zwitserland over. Dat kan door het aanmeldcentrum in Ter Apel door de DTenV. Hoe kijkt de minister hiernaar?

Antwoord:
Ik onderschrijf dat terugkeer zo snel als mogelijk moet plaatsvinden en het belang om de vreemdeling hier zo snel mogelijk over te informeren. Zeker wanneer de kans op verblijf gering is. Samen met de DTenV en mogelijk andere ketenpartners ga ik uitwerken hoe we daar invulling aan kunnen geven.

Ik heb bij de Zwitserse collega's navraag laten doen over hun praktijk. Zodra ik antwoord heb ontvangen kan dit ook worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Vraag (63):
Hoe is de rechtspraak of een andere juridische instantie betrokken bij de inrichting van de terugkeerhub en hoe voorkomt de minister dat een juridische toets achteraf tot heel veel vertraging leidt?

Antwoord:
Er is aandacht voor het feit dat we een nieuw model opzetten. Aangezien terugkeerhubs deel uitmaken van de EU-wetgeving, heeft de Commissie bijgedragen aan de besprekingen over hoe de relevante bepalingen in overeenstemming met het EU-recht kunnen worden uitgevoerd. Ook zet de kopgroep in op nauwe samenwerking met internationale organisaties. Het uitgangspunt voor alle betrokken partijen is dat er een model wordt opgezet dat volledig in lijn is met Europees en internationaal recht.

Juridische procedures zijn een onderdeel van onze verwachtingen voor de fase die zich richt op het *proof of concept.* Het voeren van juridische procedures kan tijd in beslag nemen. Dit is echter inherent aan een rechtsstaat, waarin betrokkenen de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van de beschikbare rechtsmiddelen.

Vraag (64):
Wat vindt de minister van het voorstel dat gemeenten met een taakstelling ook afspraken maken met werkgevers over huisvesting en werk, om arbeidsmigratie te verplaatsen naar statushouders?

Antwoord:
In Nederland is werk en meedoen de norm. Iedereen in Nederland hoort actief deel te nemen en bij te dragen aan onze samenleving, ook nieuwkomers. Daarbij komt dat ook veel nieuwkomers graag hun bijdrage willen leveren. Als kabinet willen we dat mensen hun talenten kunnen aanspreken en benutten. Hier is het Kabinet dan ook actief mee aan de slag.

Ik kan het idee dat gemeenten afspraken maken met werkgevers steunen, als dit helpt bij de uitstroom uit de opvang en in het kader van de arbeidsparticipatie van nieuwkomers. Daarbij is het wel belangrijk rekening te houden met een aantal aandachtspunten zoals het voorkomen van misstanden bij de huisvesting van statushouders en wat er gebeurt als het werk stopt.

Vragen van het lid Dijk, D.J.H., van (SGP)

Vraag (65):
Wanneer vertrekken de eerste migranten naar Rwanda?

Antwoord:
De snelheid kan per lidstaat binnen de kopgroep verschillen. Het ondertekenen van de MoU is voorzien voor begin 2027. Daarna is tijd nodig voor het operationaliseren van de terugkeerhub. Voor Nederland is de verwachting dat er eerst juridische procedures zullen volgen voor uitzettingen kunnen plaatsvinden. Het is ook de verwachting dat de procedures in de lidstaten in verschillende snelheden zullen worden afgerond.

Vraag (66):
De hub richt zich op duurzaam verblijf voor migranten die nog niet kunnen terugkeren naar het land van herkomst. De migrant mag vrijwillig terugkeren, maar blijft de minister ondertussen wel inzetten op realisatie van gedwongen terugkeer zodat er sprake is van doorstroming?

Antwoord:
Onder de Terugkeerverordening is de definitie van het land van terugkeer uitgebreid. Dat land kan naast het land van herkomst ook een land zijn waarmee een regeling of overeenkomst is getroffen over een terugkeerhub. In dat geval is het land waar de hub gevestigd is de eindbestemming in de terugkeerprocedure.
Nederland zal dan ook niet inzetten op gedwongen terugkeer vanuit een terugkeerhub naar het land van herkomst van de vreemdeling. De terugkeerhub is een open faciliteit waarvandaan de migrant door kan stromen naar huisvesting in Rwanda. De migrant zal alle vrijheid hebben zich in Rwanda te bewegen en het land te verlaten indien hij dit wenst. De vreemdeling kan dan ook altijd vrijwillig doorreizen naar zijn land van herkomst.

Vraag (67):
De SGP wil toe naar een asielstelsel waarbij niet iedereen naar Nederland en Europa komt voor asiel maar de opvang in de regio plaatsvindt en Nederland bepaalt vervolgens zelf welke vluchtelingen wij in welke aantallen opnemen. Vindt de minister ook dat dit precies de fundamentele reset is en welke juridische mogelijkheden er zijn om opvang te verplaatsen naar de regio en te komen met een pilot hiervoor?

Antwoord:
Het idee om de opvang en asielprocedure te verplaatsen naar de regio sluit volledig aan bij de ambitie van het kabinet. Het kabinet heeft in het regeerakkoord opgenomen dat het uiteindelijke doel is dat asielaanvragen buiten Europa kunnen worden ingediend en afgehandeld, en dat in Nederland geen asielprocedures meer hoeven worden doorlopen.

Het kabinet is zich ervan bewust dat voor het realiseren van dit model een breed gedragen internationaal draagvlak nodig is. De inzet op het operationaliseren van terugkeerhubs en andere innovatieve oplossingen zijn eerste stappen in het versterken van het mondiale migratie- en asielsysteem. Om dit traject verder vorm te geven host Nederland samen met UNHCR en Kenia, en in nauwe samenwerking met onderzoeksinstituut Clingendael, een zgn. “Global Round Table” op 24-26 november as. De uitkomsten van deze ronde tafel worden door het kabinet verder meegenomen bij het creëren van een samenwerkingsagenda in internationaal verband, om uiteindelijk het vergezicht van het kabinet om asielaanvragen buiten de Unie af te kunnen handelen te realiseren. Met deze agenda beoogt het kabinet verschillende internationale visies, belangen en noden bij elkaar te brengen, waaronder de Nederlandse, om op die manier het mondiale migratie- en asielsysteem te versterken en waar nodig te hervormen.

Vraag (68):
Waar stuurt het kabinet nu op en hoe gaat het kabinet de aangenomen motie van Stoffer uitvoeren die vraagt om in te zetten op een migratiesaldo dat zo dicht mogelijk bij nul ligt?

Antwoord:
Het kabinet zet conform de aanbevelingen van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 in op het scenario van gematigde groei. Dit impliceert een gemiddeld migratiesaldo van circa 40 tot 68 duizend mensen per jaar. Gematigde groei is wenselijk, omdat het met bevolkingskrimp niet mogelijk is ons verdienvermogen op peil te houden, in verband met de toenemende vergrijzing en het stagnerende arbeidsaanbod.

Vraag (69):
Vorig jaar heeft de Kamer het voorstel van de SGP omarmd om een vrijwilligersvergoeding te geven aan gastgezinnen. Deze pilot is een half jaar bezig en meer gezinnen melden zich. Knelpunt hierbij is de kostendelersnorm bij een aantal gastgezinnen. Wordt op korte termijn de kostendelersnorm voor deze pilot buiten werking gesteld? Bijvoorbeeld door gasten niet meer in te schrijven op dit adres?

Antwoord:
De signalen dat gastgezinnen de kostendelersnorm als een mogelijke drempel ervaren voor het laten logeren van statushouders zijn bij mijn departement bekend. Het generiek buiten werking stellen van de kostendelersnorm voor deze pilot op de korte termijn is echter niet nodig, omdat er via de Participatiewet al een passende oplossing bestaat.
Gemeenten hebben namelijk de beleidsvrijheid om op grond van artikel 18 van de Participatiewet maatwerk toe te passen. Hierdoor kunnen zij in dit soort situaties de kostendelersnorm tijdelijk buiten toepassing laten, waarmee onbedoelde financiële effecten bij tijdelijke opvang worden voorkomen. Ik zal dit met mijn collega van SZW onder de aandacht brengen van de VNG, gemeenten en Takecarebnb.

Vragen van het lid Ceder, D.G.M. (CU)

Vraag (70):
Momenteel geven veel slachtoffers van religieus gemotiveerd geweld aan dat zij zich te onveilig voelen om binnen de opvang structuur of bij de politie überhaupt een melding te maken. Is het een idee om een generiek onafhankelijk meldpunt op te zetten met betrokken organisaties?

Antwoord:
Ik snap en deel de zorgen van de heren Ceder en Van Dijk goed en zal de 'Initiatiefnota aanpak religieus gemotiveerd geweld in de asielopvang' met aandacht lezen. Iedere asielzoeker moet zich veilig kunnen voelen op een COA-locatie, ongeacht zijn of haar religieuze overtuiging. Het kan niet zo zijn dat asielzoekers die naar Nederland zijn gevlucht vanwege vervolging om hun geloof opnieuw worden bedreigd of geïntimideerd. Wie in Nederland verblijft, moet respecteren dat iedereen hier in vrijheid kan geloven en zichzelf kan zijn.
Ik heb vorige maand uw Kamer geïnformeerd over de scherpere monitoring door de jaarlijkse Incidentenmonitor uit te breiden met nadere informatie over misdrijven met een discriminatoir oogmerk (onder meer discriminatie vanwege godsdienst/levensovertuiging en seksuele gerichtheid).

Vraag (71):
Ik vind het logisch dat alle asielzoekers onderwezen worden in tolerantie, specifiek religieuze tolerantie. Deelt de minister dit?

Antwoord:
Iedere asielzoeker moet zich veilig kunnen voelen op een COA-locatie, ongeacht zijn of haar religieuze overtuiging. In de opvang bij het COA en in de hele migratieketen speelt het Nederlandse waardenkader een belangrijke rol. Het COA geeft voorlichting aan alle bewoners, specifiek over artikel 1 uit de Grondwet (waaronder het verbod op discriminatie vanwege godsdienst) en andere gerelateerde thema's.

Vraag (72):
Het is een gegeven dat een deel van de overlastgevende asielzoekers vaak ook psychische hulp nodig hebben en dat ze ook getraumatiseerd zijn. En we weten dat er helaas een groot tekort is aan passende zorg en de minister kan ook geen blik transculturele psychologen opentrekken. Ziet de minister iets in landelijke regie of Europese regie aangezien velen uit dezelfde cultuur komen?

Antwoord:
Ik herken de problematiek die geschetst wordt inzake beschikbare capaciteit in de zorg. Asielzoekers maken gebruik van de reguliere zorg. Dat geldt ook voor psychische zorg. De zorginstellingen zijn verantwoordelijk voor de psychische hulp. Dat geldt ook voor eventueel cultuursensitieve zorg of transculturele psychologen. De stelselverantwoordelijkheid voor de zorg ligt bij de minister van VWS.

Vraag (73):
Het WODC heeft recentelijk een rapport uitgebracht over ongedocumenteerden zonder asielverleden. Hoe kijkt de minister naar deze groep? Is de minister bereid de aanbeveling van het WODC over te nemen om te verkennen of, naar voorbeeld van andere Europese landen, mogelijkheden bestaan om deze groep te legaliseren? Hoe weegt de minister daarbij mee dat een deel van deze groep mogelijk een historische binding heeft met Nederland?

Antwoord:
Recentelijk heb ik verkend welke mogelijkheden er zijn voor regularisering van ongedocumenteerden.

Daarbij is onder andere gekeken of een (toekomstige) positieve bijdrage aan de samenleving – bijvoorbeeld arbeidspotentie – een rol kan spelen voor het verkrijgen van een reguliere verblijfsvergunning.

Ook is daarbij gekeken naar de Duitse praktijk. Het kan zijn dat ongedocumenteerden familiebanden in Nederland hebben en veel kennis van de taal en cultuur. Dit geldt niet alleen voor ongedocumenteerden met een historische band met Nederland, maar kan ook gelden voor andere ongedocumenteerden.

Echter, voor al dit soort opties geldt dat er in dat geval alsnog een verblijfsrecht ontstaat na langdurig onrechtmatig verblijf en het niet voldoen aan de vertrekplicht. Tegelijkertijd zijn er andere mensen die zich wel hebben gehouden aan de vertrekplicht en zijn teruggekeerd. Het kabinet ziet dan ook geen werkbare opties die na langdurig onrechtmatig verblijf zouden kunnen leiden tot legaal verblijf.

Vraag (74):
Voor kinderen zijn omstandigheden in de noodopvang fors. Er is geen continuïteit van zorg. Kan de minister aangeven wat zijn concrete ambitie is en over 6 maanden rapporteren over de verbetering in de veiligheidssituaties en de Kamer hierover op de hoogte te houden?

Antwoord:
Het OVV rapport, dat in september is verschenen, laat zien dat de omstandigheden van kinderen in de noodopvang ondermaats zijn en veiligheidsrisico's met zich meebrengen. In de beleidsreactie op het OVV rapport, die afgelopen maandag is uitgestuurd, licht ik toe welke maatregelen er in gang zijn gezet om de situatie voor kinderen in de noodopvang te verbeteren, zowel op stelselniveau als op beleids- en locatieniveau. Het voorbereiden van realistische maatregelen die daadwerkelijk impact hebben, kost tijd. Daarom heb ik toegezegd om voor 1 april 2027 een plan van aanpak met concrete maatregelen en eerste resultaten met de Kamer delen om de veiligheidssituatie van kinderen in de noodopvang te verbeteren. Toegang tot zorg is daarbij één van de aandachtspunten. Zoals ik ook in het antwoord op vraag 5 aangeef, zet ik mij er samen met het ministerie van VWS voor in om de toegang tot en continuïteit en kwaliteit van zorg voor kinderen in de opvang te verbeteren.

Vragen van het lid Plas, C.A.M. van der (BBB)

Vraag (75):
Waarom kunnen statushouders niet bij vrienden en familie wonen? Waarom vragen we dat wel van onze eigen kinderen en niet aan hen?

Antwoord:
Het is al staand beleid dat nareizigers zo veel mogelijk bij hun eigen gezin worden gehuisvest bij aankomst in Nederland. De woning waar de referent verblijft is echter niet altijd geschikt voor het hele gezin. Statushouders kunnen in afwachting van een eigen woning ook gebruikmaken van de Logeerregeling, waarmee zij tijdelijk bij familie, vrienden of een gastgezin verblijven. Daarnaast zet het Rijk in op het beter benutten van de woningvoorraad, onder meer via woningdelen. Daarbij delen meerdere huishoudens samen één woning, wat direct woonruimte oplevert voor zowel starters en andere spoedzoekers als statushouders.

Vraag (76):
Waarom doen we niet wat België doet bij mensen die eerst in andere landen zijn geweest, alle rechten op opvang ontzeggen?

Antwoord:
Uit de Opvangrichtlijn volgt dat Dublinclaimanten weliswaar geen aanspraak hebben op een aantal voorzieningen van die richtlijn, maar dat aan hen wel basale voorzieningen moeten worden geboden. Dus het op straat zetten van deze groep is niet mogelijk. In Nederland wordt aan deze groep onderdak geboden in onderdakvoorzieningen waar een versoberd regime geldt. Navraag bij Belgische autoriteiten leert dat deze groep, net als in Nederland, niet op straat wordt gezet maar onderdak wordt geboden in specifieke centra.

Vraag (77):
Mensen die in Rwanda worden opgevangen hebben geen gesloten opvang. Is het niet zo dat deze mensen ook weer terugkeren naar Nederland? Stel dat de rechter gaat bepalen dat het onrechtmatig is, moet Nederland dan mensen terug gaan halen die dan in Rwanda zitten? Hoe uitvoerbaar is dat dan? En hoeveel geld gaat dat kosten?

Antwoord:
In beginsel wordt er zo veel mogelijk aangesloten bij reguliere terugkeerprocedures. Dat betekent dat terugkeer plaatsvindt op basis van een terugkeerbesluit en de vreemdeling in beginsel een inreisverbod wordt opgelegd. Indien de uitzetting is afgerond kan de vreemdeling in beginsel niet legaal terugkeren naar de EU. Als de uitzetting is afgerond, eindigt ook de juridische verantwoordelijkheid van Nederland. Eventuele terugname is enkel aan de orde als de rechter hiertoe oordeelt. Het concept vindt uitvoering binnen de internationale juridische kaders en in de *proof of concept* fase kan de vreemdeling zijn bezwaar en beroep in Nederland afwachten. De verwachting is dan ook niet dat een rechtelijk besluit zal leiden tot terugkeer naar Nederland.

Vragen van het lid Struijs, J.A., (50PLUS)

Vraag (78):
Ik zie in de begroting asiel en migratie geen concrete doelen om de instroom fors te laten dalen. Wat gaat de minister hieraan doen?

Antwoord:
De instroom beperken is een van de prioriteiten van het kabinet. Daar zijn al veel stappen op gezet, zoals de aanname van strengere nareisvoorwaarden. Ook kijken we zorgvuldig naar de implementatie van het pact. De goede uitvoering van het migratiepact door Nederland evenals door de andere lidstaten vormt voor het kabinet een belangrijke basis om meer grip te krijgen op migratie en tot een lagere instroom te komen. Inmiddels zien we ook al een lagere instroom ook al is het nog te vroeg om daarover conclusies te trekken. Ook zet ik in op aanvullende maatregelen die ook direct of indirect invloed hebben op de aantrekkelijkheid van Nederland als bestemmingsland om zo de instroom te verlagen. Dat betreft onder meer een brede agenda op het terrein van terugkeer en een intensieve aanpak van overlast. Ook op die onderdelen zijn in de achterliggende periode concrete stappen gezet onder meer met de aanpassingen in het kader van de nieuwe Terugkeerverordening en het nieuwe instrumentarium van de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring. In aanvulling is, zoals uw Kamer is gemeld, inmiddels de consultatie gestart van de Wet strafbaarstelling terugkeerfrustreerders. Steeds ook zal het landenbeleid binnen de bestaande kaders tegen het licht worden gehouden wanneer nieuwe landeninformatie daarvoor aanleiding is. Een concreet moment daarvoor is ook weer de komst van een nieuw ambtsbericht Syrië. Hoewel op de inhoud daarvan niet vooruit kan worden gelopen, heb ik wel de IND gevraagd te bezien welke mogelijkheden er zijn om gefaseerd tot herbeoordeling over te gaan indien het ambtsbericht daar aanleiding toe geeft. Steeds zal ik met de keten kijken waar er mogelijkheden zijn om verdere stappen te zetten om de instroom te beperken.

Vraag (79):
Een van de oplossingen voor vaste opvanglocaties kunnen locaties van het Rijksvastgoedbedrijf zijn. Werken zij voldoende mee?

Antwoord:
Op dit moment worden asielzoekers onder andere opgevangen in Rijksvastgoed. In het kader van de acute opvangopgave is het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) gevraagd naar de aanvullende mogelijkheden. Over deze mogelijkheden zijn het RVB, het COA en het ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek. Het RVB onderzoekt doorlopend welke aanvullende mogelijkheden binnen het Rijksvastgoed beschikbaar kunnen worden gemaakt voor deze doelgroepen.

Vraag (80):
Hoe staat het ervoor met de aangenomen motie snelrecht? Zodat criminele asielzoekers sneller vervolgd, veroordeeld en uitgezet kunnen worden?

Antwoord:
Het Openbaar Ministerie zet ten aanzien van asielzoekers die misdrijven plegen in op lik-op-stuk. Bij voorkeur wordt de zaak direct afgedaan, indien mogelijk met toepassing van snelrecht. Het moet dan wel gaan om bewijstechnisch gezien relatief eenvoudige zaken, waarvoor geen aanvullend onderzoek nodig is. Indien concreet zicht is op uitzetting, prevaleert dat.
Of de inzet van (super)snelrecht en directe tenuitvoerlegging van de sanctie (vaak een gevangenisstraf) mogelijk is, hangt af van de omstandigheden en is aan de officier van justitie.

Vraag (81):
De uitstroom van criminele asielzoekers dat blijft nog steeds een van de grote knelpunten in de asielketen. Graag een reactie van de minister.

Antwoord:
Het kabinet zet in op een effectieve aanpak van criminele vreemdelingen, waarbij het uitgangspunt is dat vreemdelingen zonder verblijfsrecht Nederland daadwerkelijk verlaten. Daarbij moet worden opgemerkt dat het aantoonbaar vertrek van vreemdelingen in de strafrechtsketen (VRIS) aanzienlijk hoger is dan bij andere vreemdelingen binnen de caseload van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Dit komt doordat het vertrek al tijdens de strafrechtelijke detentie wordt voorbereid.
In dit kader is ook de verruiming van de ongewenstverklaring van belang, die onderdeel uitmaakt van de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring, die op 13 oktober jl. door de Eerste Kamer is aangenomen. Hiermee wordt het mogelijk om ook vreemdelingen die onder de Europese Terugkeerverordening vallen ongewenst te verklaren, waardoor het instrument tegen een grotere groep criminele vreemdelingen kan worden ingezet.

Vraag (82):
Een van de oplossingen die wij willen is dat er veel meer vaste locaties komen vanuit een financieel perspectief. Het scheelt miljarden al die kleine noodopvangen die allerlei andere toestanden met zich meebrengen. Niet alleen financieel handiger, maar je kan op die vaste locaties veel meer aan. Hoe staat het ervoor met de motie?

Antwoord:
Dit kabinet werkt aan een stabiel opvanglandschap waarbij de inzet van noodopvang niet langer nodig is. Op dit moment is de situatie in de opvang nijpend en is het helaas wel nodig om gebruik te maken van de noodopvanglocaties. Bij de realisatie van een stabiel en duurzaam opvanglandschap wordt onder andere ingezet op het interbestuurlijk toezicht (IBT) in het kader van de Spreidingswet. Als voldoende reguliere opvangplekken zijn gerealiseerd is het mogelijk om dure noodopvanglocaties af te schalen.

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord en daaruit volgend de eerste suppletoire begroting van 2025 een ramingsbijstelling gedaan. Hierdoor is stabiele financiering voor het COA beschikbaar gekomen tot en met 2035. Meerjarig is er voor ca. 83.000 plekken budget. Binnen de stabiele financiering wordt een vaste voorraad van 41.000 duurzame opvangplekken vastgelegd. Aanvullende meerjarige capaciteit dient contractueel opzegbaar te zijn. Daarnaast worden de mogelijkheden verkend om deze opvangplekken om te kunnen zetten naar alternatieve huisvesting voor verschillende andere doelgroepen (studenten, spoedzoekers etc.). De keuze hiertoe wordt genomen wanneer dit verantwoord is met het oog op de bezettingsgraad en behoud van een duurzame opvangvoorraad. Daarmee dalen ook de kosten die nu worden gemaakt voor noodopvanglocaties.

Vraag (83):
Een deel van deze mensen gaat niet terug naar het land van herkomst maar trekken door naar andere Europese landen of ze blijven hier in parken of waar dan ook in Nederland. Andere mensen verblijven elders zonder dat de overheid hier zicht op heeft. Heeft de minister inzicht in welke mate dit gebeurt? En hebben wij zicht op deze mensen? En hoeveel zijn het er dan?

Antwoord:
Volgens het laatste rapport ‘Schattingen onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen medio 2018-2019 tot medio 2022- 2023’ (“Illegalenschatting”) van het WODC gepubliceerd op 31 maart 2026, waren er medio 2022-2023 naar schatting tussen de 17.000 en 23.000 onrechtmatig verblijvende vreemdelingen (illegalen) in Nederland. Over recentere jaren is nog geen data beschikbaar. Vanaf pagina 27 van het rapport wordt ook ingegaan op de nadere samenstelling van de groep.

Vragen van het lid Keijzer, M.C.G. (Keijzer)

Vraag (84):
Elke dag wel een bericht van gelukszoekers of statushouders die zich extreem gedragen; mensen intimideren, dragqueens bedreigen; ik zou aan de minister willen vragen hoe hij naar dit soort berichten kijkt?

Antwoord:
Tegen dergelijke vormen van bedreiging, geweld en intimidatie moet krachtig worden opgetreden. Wie zich schuldig maakt aan een strafbaar feit, moet daarvan direct de gevolgen merken (lik-op-stuk). Daarbij is het belangrijk dat personen aangifte doen, zodat de politie en het Openbaar Ministerie daadwerkelijk kunnen optreden en gedrag via de band van het strafrecht genormeerd wordt.
Het kabinet zal er alles aan doen om het verblijfsrecht te
weigeren of in te trekken van asielzoekers of statushouders die misdrijven begaan. De IND kan een verblijfsvergunning asiel op grond van de openbare orde weigeren of intrekken wanneer de vreemdeling is veroordeeld voor een ernstig misdrijf (bij subsidiaire bescherming) of voor een bijzonder ernstig misdrijf (bij vluchtelingschap). Voor vluchtelingschap moet de veroordeling onherroepelijk zijn; bij subsidiaire bescherming is dat niet vereist. Voor houders van een reguliere verblijfsvergunning is onder meer de glijdende schaal van toepassing.

Vraag (85):
In de Europese Unie is de instroom in twee jaar tijd met 55% gedaald. In Nederland merken we daar weinig van. Hoe komt dat?

Antwoord:
Ook in Nederland is de instroom gedaald. In 2024 was het aantal eerste aanvragen nog circa 32.180 aanvragen. In 2025 was dat circa 24.070 en tot 1 november 2026 hebben we ongeveer 20.070 eerste asielaanvragen. De mate van de daling verschilt per lidstaat komt in belangrijke mate door een verschil in de samenstellingen van de herkomstnationaliteiten. Een illustratie hiervan is dat het aantal asielverzoeken van Colombiaanse en Venezolaanse vreemdelingen in de EU sterk is gedaald, maar het effect hiervan op Nederland beperkt is omdat in Nederland het aandeel van deze nationaliteiten in de instroom al relatief beperkt was. Zoals eerder aangegeven kan er naast de genoemde daling sinds 2024 op dit moment nog niet worden vastgesteld dat er sprake is van een structurele neerwaartse trend die te relateren is aan het Pact dat 12 juni van dit jaar van toepassing is geworden.

34